

Miljøkrise kan bli fagbevegelsens «gjenfødelse»:

Får en grønn sjanse

ENDRING: Nordisk fagbevegelse bruker sin første offisielle kongress til å sette miljøspørsmål på topp.

Pål Hellesnes, Ålesund
ARBEIDSLIV

– Det økologiske er basisen for alt annet. Havarerer miljøet, finnes det ikke noe godt arbeidsliv eller økonomisk utvikling. Så det er vår rolle. Vi må ha bærekraftige jobber og et bærekraftig arbeidsliv, sier Loa Brynjulfsdottir til Klassekampen.

Hun er generalsekretær for Nordens Faglige Samorganisasjon (NFS), en paraplyorganisasjon for ulike faglige organisasjoner i Norden. De er nå samlet til kongress i Ålesund, den første i slaget. Og hovedtema for kongressen er miljøet.

Tre bein å stå på

NFS, der både LO, YS og Unio er med, har eksistert i 40 år som samarbeidsorgan, men tar nå sikte på å utvide den politiske samhandlingen. Brynjulfsdottir mener miljøspørsmålet er helt avgjørende for fagbevegelsens framtid.

– Alt dette handler om arbeidslivet. Vi må ha et holdbart arbeidsliv både sosialt, økonomisk og økologisk. Det sosiale og økonomiske har vi vært ganske gode på. Det har vært del av det faglige arbeidet lenge. Nå må vi bli flinkere til å inkorporere den økolo-

Loa Brynjulfsdottir

giske dimensjonen i det faglige arbeidet, sier hun.

Til kongressen har det blitt meislet ut et forslag til en «fremtidsdeklarasjon» fra den samlede nordiske fagbevegelsen.

I den manes det fram en dobbel trussel i form av den dype økonomiske krise og de stadig tydeligere tegnene på at vi er i ferd med å strekke planetens tålegrense forbi brestepunktet.

– Mange hevder at det på sikt vil være mer lønnsomt økonomisk å legge om i bærekraftig retning. Men på kort sikt kan det jo bety nedlegging av arbeidsplasser og økono-

miske problemer for arbeidere?

– Jeg tror snarere det kan bli andre typer jobber, sier Brynjulfsdottir.

– Endringene er i gang, så enten er vi del av det og sørger for at det blir en rettferdig omlegging, eller så mister vi muligheten til å påvirke hvordan endringene skjer. Vi må streve for å få bedre, grønnere jobber.

Dystert bilde

Til å danne bakgrunn for fagbevegelsens strategier har NDS samlet et knippe eksperter som under kongressen har malt et beksvart bilde av den økologiske og økonomiske situasjonen.

Johan Rockström, profes-

sor ved Stockholms universitet og tidligere sjef for Stockholm Environment Institute, gjorde det ganske tydelig:

– Utviklingsmodellen vi har hatt har kommet til veis ende. Vi trenger en grunnleggende endring til et bærekraftig system. Verden endrer seg raske enn teorien tilsier at den burde. Da bør vi være nervøse. Vi er inne i den sjette store masseutryddingsperioden av arter på jorden. Det er den første som er igangsatt av oss, sa han.

Felles løsning

Samtidig som NFS diskuterer miljøkrise, står deres kolleger i Europa overfor den verste økonomiske krise siden 1930-tallet. Arbeidere mister

jobben, og arbeidsrettighetene undergraves. Loa Brynjulfsdottir mener det ikke er noen motsetning mellom å jobbe med miljø og å motvirke krise.

– Det henger sammen. Vi er relativt sett skånet for krise i Norden, men kjenner også konsekvensene, ikke minst gjennom høy arbeidsløshet som truer sosial stabilitet, sier hun.

– De landene som har effektivisert energibruken minst er Hellas, Italia, Portugal, Spania. De kunne tjent enormt på å effektivisere. Så det er en sammenheng mellom det miljømessige, det sosiale og det økonomiske. Den sammenhengen vil vi vise fram.

path@klassekampen.no

KAN BLI GRØNNERE: Loa Brynjulfsdottir, generalsekretær for Nordens Faglige Samorganisasjon, mener det ikke er noen motsetning mellom å jobbe med miljø og å motvirke den økonomiske krise.

FOTO: THORFINN BEKKELUND, SAMFOTO

FAKTA

Nordens Faglige Samorganisasjon:

■ NFS er en samarbeidsorganisasjon for faglige hovedorganisasjoner i Norden. Har 16 medlemsorganisasjoner med til sammen 9 millioner medlemmer.

■ Fra Norge er LO, YS og Unio medlemmer.

■ NFS har roterende presidentskap. For tida er LO-leder Roar Flåthen president. Til daglig ledes NFS av generalsekretæren, Loa Brynjulfsdottir.

■ Har kongress i Ålesund 17.-19. september.

Miljøkrise er fagbevegelsens mulighet

Willy De Backer, kommunikasjonsjef for European Trade Union Institute holdt under NSF's kongress et foredrag med tittelen «The second coming of the trade union movement?». Han mener miljøkrise gir fagbevegelsen en gylende mulighet.

– Men de må gjøre drastiske endringer, og se på prioriteringene sine. De har vært sterke på jobber, arbeidsvilkår og arbeidslovgiving. De må fortsette med det, men må gjøre

en kobling mellom den økologiske krise og de sosiale spørsmålene, sier han.

Han mener man må ta stilling til hvilke næringer som må trappes ned på, og sørge for å etterutdanne arbeiderne slik at de kan finne jobber i mer miljøvennlig virksomhet.

– Vi kan ikke bare gå ut fra at vi kan fortsette med indus-

Willy De Backer

triene som har bygd samfunnet, men ødelagt miljøet. Vi må endre oss. Men endringen må også være basert i en veldig sterk omfordeling av ressurser i samfunnet. Miljøkrise er en ulikhetshetskrise.

– Og omfordelingen gir en kobling til fagbevegelsens tradisjonelle arbeid?

– Nettopp. Om de griper

denne muligheten, kan de bli fagbevegelsen som organiserer og samler den kaotiske motstanden som er i dag mot økonomisk og økologisk kollaps. Se på «Occupy»-bevegelsen. Den har dukket opp over hele verden, men ingen kan formulere et alternativ for å takle problemene. Fagbevegelsen kan komme inn og samle alle disse ulike bevegelsene, gi dem retning og et alternativ å støtte. Det ville være deres gjenfødelse.